

Enronia

(Ili koliko država toliko Madoffa...)

Sjećate se *Enrona*? Da podsjetim – američka ikona i urnek kako se svake godine povećava profit, kako se svake godine uvećava vrijednost za dioničare, a, Boga mi, i kako svake godine rapidno rastu i bonusi *Enronovih* menadžera. Na kraju se ispostavilo da su od svega toga jedino realni bili bonusi isplaćivani menadžerima koji su zauzvrat priredili jednu od najvećih tragikomedija u historiji korporativne Amerike. Neki od pisaca tog scenarija se još uvijek nalaze iza rešetaka, ako se ne varam.

Definitivno mi se čini da svi svakim danom sve više živimo u Enroniji. Tragično je što sada svi znamo kako je to završilo, ali ništa ne možemo i/ili nećemo učiniti da se spriječi neki drugi neminovan krah.

Pretjerujem? Da Bog da, ali sumnjam... Svi, ali ama baš svi, mada glavni generator tog samoubilačkog hedonizma dolazi sa Zapada, su toliko opsjednuti rastom – rastom profita, rastom vrijednosti za dioničare, rastom kupovne moći, pa na macro nivou rastom GDP-a, da jednostavno niko ne primjećuje činjenicu da svi uredno precjenjuju koristi koje od toga imaju danas i svi uredno, ali sve manje, uspješno podcjenjuju (ili guraju pod već dobro "nabrekao" ćilim) troškove – i sadašnje i buduće.

Rezultat – ogromna zaduživanja i to:

Finansijska zaduživanja koja uvijek idu prva i koja su u pravilu transparentnija i jasno definirana i s kojima se plaćaju kratkoročne obaveze i održava standard.

Obećanja koja su dug, kako je to narod davno rekao, i koja služe da se menadžeri (korporacija, udruženja, Država itd..) održe na vlasti tako što će sebe definirati kao neophodan alat za ostvarivanje datih obećanja.

Zvuči poznato? I jeste. Ali ima jedna mala kvaka. Naime, ako prihvatimo definiciju sociologije kao skupa (pojedinačnih) psihologija – pa promjena društva (sociološki fenomen) kroz "prevaspitavanje" čovjeka (psihološki fenomen) putem nametanja materijalizma kao poželjnog sistema vrijednosti, a sve da bi se ohrabrivale inovacije, razvoj novih tehnologija i sve ubrzanija potrošnja, a time i rast, sada radi protiv istog tog sistema koji ga je stvorio. Ta "autoimuna" bolest svjetske ekonomije i u krajnjem slučaju politike ubrzano vodi do njenog sloma kako je to preko noći, ali opet prekasno, naučio Hosni Mubarak. A on je samo jedan od Medoffa kojima će sopstvena *Ponzi šema* doći ako ne glave, a ono vlasti sigurno...

Jer **Velika Stagnacija** je počela. I pobijediti se ne može. Stoga joj se valja pridružiti. Jer kako su naši stari (za promjenu pametno) davno rekli, nije sve u parama – nešto je i u rahatluku.... **B**